

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 3041/2018-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca mr. sc. Dražena Jakovine predsjednika vijeća, Đura Sesse člana vijeća i suca izvijestitelja, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća, Goranke Barać-Ručević članice vijeća i Mirjane Magud članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja LV, [adresa], OIB [osobni identifikacijski broj], kojeg zastupa punomoćnik Marija Božić, odvjetnica u Zagrebu, protiv prvotuženice IV, [adresa], OIB [osobni identifikacijski broj] i drugotuženice LVĆ, [adresa], OIB [osobni identifikacijski broj], obje zastupane po punomoćniku Branimiru Zorici, odvjetniku u Zadru, radi isplate, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Zadru poslovni broj GŽ-299/17-2 od 2. kolovoza 2018. kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Pagu poslovni broj P-2322/2015 od 24. studenoga 2016., u sjednici vijeća održanoj 4. srpnja 2023.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se revizija tužitelja LV i preinačuje presuda Županijskog suda u Zadru poslovni broj GŽ-299/17-2 od 2. kolovoza 2018. u dijelu točke 1. izreke u kojemu je odbijena žalba tužitelja LV i djelomično potvrđena presuda Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Pagu poslovni broj P-2322/2015 od 24. studenoga 2016. u točki I. 1. izreke i presuda Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Pagu poslovni broj P-2322/2015 od 24. studenoga 2016. pod točkom I. 1. izreke i sudi: „Nalaže se prvotuženici IV iz [adresa] da isplati tužitelju LV iz [adresa] iznos od 30.189,13 Eur (227.460,00 kn) sa zateznom kamatom prema eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotnih poena, koje teku od 11. siječnja 2013. do 31. srpnja 2015., a od 01. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena a od 1. siječnja 2023. do isplate za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekuće polugodišta za tri postotna poena.“.

II. Preinačuje se odluka o troškovima parničnog postupka sadržana u presudi Županijskog suda u Zadru poslovni broj GŽ-299/17-2 od 2. kolovoza 2018. u točki 2. izreke u kojem je odbijen zahtjev tužitelja za naknadom troškova postupka i sudi: „Nalaže se prvotuzenici IV naknaditi tužitelju daljnji parnični trošak u iznosu od 1.292,57 Eur (9.733,06 kn) u roku od 15 dana.“

III. Nalaže se tuženici IV naknaditi tužitelju trošak sastava revizije u iznosu od 1.893,26 Eur (14.256,25 kn) u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Presudom Općinskog suda u Zadru, Stalne službe u Pagu poslovni broj P-2322/2015 od 24. studenoga 2016. suđeno je:

„I Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

„1. Nalaže se 1. tuženici da isplati tužitelju iznos od 227.460,00 kn zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom prema eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotaka koje teku od dana 11.01.2013.god. do 31.07.2015.god., a od dana 01. kolovoza 2015. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena.

2. Nalaže se 2. tuženoj da isplati tužitelju iznos od 468.111,11 kn zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom prema eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotaka koje teku od dana 11.01.2013.god. do 31.07.2015.god., a od dana 01. kolovoza 2015. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena.

3. Nalaže se tuženicama da tužitelju nadoknade prouzročene parnične troškove sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, sve u roku od 15 dana.“

II Dužan je tužitelj nadoknaditi tuženicama parnični trošak ovog postupka u iznosu od 105.625,00 kuna u roku od 15 dana.“.

2. Presudom Županijskog suda u Zadru poslovni broj GŽ-299/17-2 od 2. kolovoza 2018. suđeno je:

„1. Djelomično se uvažava i djelomično odbija žalba tužitelja LV te se djelomično preinačuje presuda Općinskog suda u Zadru, Stalna služba u Pagu od 24. studenog 2016. poslovni broj P-2322/15 u točki I 2. njezine izreke na način da se prihvaća tužbeni zahtjev koji glasi: "Nalaže se 2. tuženoj da isplati tužitelju iznos od 468.111,11 kn zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom prema eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotaka koje teku od dana 11. siječnja 2013. do 31. srpnja 2015., a od dana 1. kolovoza 2015. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena", dok se u točki I 1. izreke potvrđuje prvostupanjska presuda.

2. Preinačuje se odluka o trošku sadržana u točki I 3. i II prvostupanjske presude tako da se nalaže tuženicama: 1. IV i 2. IVČ da u roku od 15 dana nadoknade tužitelju parnični trošak u iznosu od 43.408,46 kn, dok se u preostalom dijelu zahtjev odbija kao neosnovan.

3. Odbija se zahtjev tuženica na ime troška sastava odgovora na žalbu kao neosnovan.“.

3. Protiv dijela drugostupanjske presude u kojemu je odbijena žalba tužitelja i potvrđena prvostupanjska presuda, reviziju podnosi tužitelj, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnoga prava s prijedlogom da se pobijana presuda preinači a podredno ukine. Tužitelj potražuje troškove sastava revizije.

4. Na reviziju nije odgovoreno.

5. Revizija je osnovana.

6. Sukladno odredbi čl. 392.a st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst i 25/13 - dalje ZPP) u povodu revizije iz čl. 382. st. 1. toga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

7. Predmet spora, u revizijskom stupnju postupka, je zahtjev za isplatom iznosa od 227.460,00 kn koji iznos tužitelj potražuje od prvo tuženice, a koji zahtjev temelji na činjenici da je otplatio njezin kredit, kod Hrvatske poštanske banke d.d.

8. Prvostupanjski sud u bitnome utvrđuje: da je tužitelj temeljem ugovora o kupoprodaji nekretnine, sklopljenog sa Nova Cissa d.o.o. Rijeka, kupio nekretninu upisanu u zemljišnim knjigama kod Općinskog suda u Pagu k. o. [katastarska općina] kat. čest. broj [katastarska čestica], površine 874 m², dvorište [adresa], kuća [adresa], upisane u zk. uložak [broj ZK uložka] [broj poduloška], etaža 12, u naravi stan broj 8 u potkrovlju, površine 125,73 m²; da je prodavatelj jamčio kupcu da je predmetna nekretnina njegovo isključivo vlasništvo i da nije opterećena nikakvim uknjiženim niti neuknjiženim teretima niti pravima trećih osoba koje bi

umanjivale ili ograničavale pravo vlasništva kupca, osim hipoteka, i to između ostaloga hipoteke osnovane na temelju Sporazuma broj 9910996395 o zasnivanju založnog prava na nekretnini od 8. ožujka 2011., uknjižene radi osiguranja tražbine u iznosu od 30.000,00 Eur-a, u korist Hrvatske poštanske banke, a koju se hipoteku prodavatelj obvezao skinuti u roku 14 dana od potpisa ugovora; da je navedeno založno pravo i hipoteka za taj kredit upisana za korisnicu kredita, prvo tuženicu IV; da je tužitelj u cijelosti isplatio kredit prvo tuženice IV kod HPB-a, u iznosu od 227.460,00 kn, budući da prvo tuženica predmetni kredit kod nije uredno otplaćivala.

9. Prvostupanjski sud zaključuje, da se tužiteljev zahtjev za povratom iznosa otplaćenoga kredita prvo tuženice ne može temeljiti na odredbama čl. 90. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08 i 125/11 - dalje ZOO) jer tužitelj nije dokazao da bi postojao ugovor između njega i HPB-a o prelasku ispunjene tražbine; ne radi se o zakonskoj subrogaciji (čl. 91. ZOO) jer tužitelj nema pravni interes za brisanje hipoteke, budući da je predmetnu nekretninu prodao (27. prosinca 2012.); te konačno da nisu ispunjene niti zakonske pretpostavke iz odredbe čl. 82. st. 1. ZOO za ustup tražbine (cesiju) jer tužitelj nije imao ugovor sa HPB-om d.d. temeljem kojega bi tražbina bila prenesena na njega te da ustupitelj, HPB d.d., nije obavijestio dužnika (prvo tuženicu) o ustupanju. Temeljem navedenoga, prvostupanjski sud odbija tužbeni zahtjev u odnosu na prvo tuženicu.

10. Međutim, suprotno zaključku prvostupanjskoga suda, drugostupanjski sud je pravnog shvaćanja da se tužitelj kao vlasnik založene nekretnine ima pravni interes da dužnikova obveza bude ispunjena, u smislu odredbe čl. 91. ZOO (neovisno o tome što sa tuženicama nije u ugovornom odnosu). Navedeno stoga, što prodavatelj Nova Cissa d.o.o. uopće nije bio spreman ispuniti preuzetu ugovorno obvezu (da u roku od 14 dana od sklapanja ugovora odnosno od 25. kolovoza 2011. ishodi brisanje hipoteka), pa da je tužitelj izvršio otplatu kredita tuženica kako bi izbjegao ovrhu na nekretnini i čime da je došlo do zakonske subrogacije. Stoga je po shvaćanju drugostupanjskog suda, tužitelj ovlašten od tuženica zahtijevati isplatu utuženog iznosa. Međutim, unatoč zaključku da je između stranaka došlo do izvanugovornog, vjerovničko dužničkog odnosa, zaključak je drugostupanjskog suda da neosnovano tužitelj potražuje isplatu utuženog iznosa u odnosu na prvo tuženicu, iz razloga što je između njih postojao usmeni dogovor o budućoj otplati kredita od strane prvo tuženice prema tužitelju, pod istim uvjetima pod kojima bi kredit otplaćivala HPB-u d.d., pa da stoga tužitelj nije mogao sa uspjehom utužiti cijeli dug nego samo dospjele mjesečne anuitete i to dospjele do zaključenja glavne rasprave, a visinu kojih anuiteta tužitelj tijekom postupka nije dokazao. Stoga, drugostupanjski sud odbija žalbu tužitelja i potvrđuje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na prvo tuženicu.

11. Prema pravnom shvaćanju ovoga suda drugostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev u odnosu na prvo tuženicu. Navedeno stoga, što kada je u konkretnom slučaju došlo do zakonske subrogacije (iz razloga što je tužitelj otplatio kredit prvo tuženice, a kako bi izbjegao ovrhu na nekretnini i pored činjenice da prodavatelj nekretnine Nova Cissa d.o.o. nije bio spreman ispuniti preuzetu ugovornu obvezu da ishodi brisanje hipoteke) samim ispunjenjem obveze prvo tuženice na tužitelja je prešla tražbina HPB-a, u

smislu odredbe čl. 91 ZOO. Pri tome, su sva ostala utvrđenja i zaključci sudova kao i revizijski navodi, neodlučni.

12. Valjalo je stoga reviziju tužitelja uvažiti i preinačiti nižestupanjske presude na način kako je to učinjeno u izreci ove presude pod točkom I, a temeljem odredbe čl. 395. st.

1. ZPP-a.

13. Kako je tužitelj u cijelosti uspio u parnici ima pravo na naknadu parničnoga troška (čl. 154. st. 1. ZPP-a). U postupku su sudjelovale dvije tuženice (u odnosu na prvo tuženicu utuženi i dosuđeni iznos je 227.460,00 kn, a u odnosu na drugo tuženicu iznos od 468.111,11 kn) i prvo tuženica je u obvezi tužitelju naknaditi 33% utvrđenog parničnog troška (33% od 95.264,50 kn/12.651,33 Eur). Kako je tuženicama odlukom o parničnom trošku, sadržanoj u drugostupanjskoj presudi, naloženo naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 43.408,46 kn/5.764,74 Eur, dakle, prvo tuženica je u obvezi naknaditi parnični trošak u iznosu od 21.704,23 kn/2.882,37 Eur, to je valjalo dosuditi tužitelju daljnji iznos parničnog troška u iznosu od 9.733,06 kn odnosno 1.292,57 Eur. 14. Jednako tako s obzirom na konačan uspjeh tužitelja priznat mu je i trošak sastava revizije (kako to u reviziji potražuje) prema Tbr. 10. 6. Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12 - dalje: Tarifa), te odlučeno kao u izreci ove presude pod točkom II.

15. Na temelju odredbi Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 57/22, 88/22) ovaj sud je primijenio fiksni tečaj konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz ovoga Zakona (1 euro= 7,53450 kuna).

Zagreb, 4. srpnja 2023.

Predsjednik vijeća:
mr. sc. Dražen Jakovina